

første kapitel behandler selve sammenslutningens historie, idet de enkelte bryggerier kan føre deres tilværelse tilbage til 1850'erne, og i de følgende afsnit gives en række strejflys over øllets betydning.

Mærkeligt nok omtales det slet ikke, at Roskilde stadsret fra 1268 meddeler forskelligt stof om bryggernes stilling i bysamfundet, skønt andet, der i sammenligning hermed kun er småting, bliver bemærket, men forfatterne har ellers haft et vågent øje over for alle de kulturvaner, der knytter sig til øllet. Teksten ledsages af en række tegninger af Hakon Spliid, visende forskellige former af drikkekander, ældre bryggeriinventar m. m. De er i modsætning til mange andre bøgers smukt udført og fortrinligt gengivet, men da bogen sikkert vil blive brugt som opslagsværk af adskillige, bør det fremhæves, at deres tekst er alt for kortfattet. Der er ikke skelnet skarpt mellem brugssted og tilvirkningssted for tingene, og i betragtning af, at der kun er bevaret eet drikkehorn fra et dansk håndværkerlav, er det for lakonisk at give billedet af det til underskrift: *Middelalderligt Laugs-Drikkehorn*.

Bogen udtømmer ikke stoffet, men lover det heller ikke. Til gengæld giver både dens form og emne lyst til at vide mere.

H. S.

Markus Bjerre og H. P. Hansen: Bonde og Handelsmand.
(Munksgaards forlag).

Som sin publikation nr. 56 har foreningen »Danmarks Folkeminder« ved museumsbestyrer H. P. Hansen udsendt uddrag af den jyske bonde Jens Sandholms efterladte selvbiografiske optegnelser. Jens Jacobsen Sandholm (1841—1926) var af den kendte og udbredte Bjerreslægt, en søn af ham var Markus Bjerre på Venø. Jens Sandholm efterlod sig ved sin død ret omfattende optegnelser om sit liv indtil omkring 1870, og fra disse optegnelser henter bogen sit stof. Den fortæller om en vestjysk bondes liv, dels hjemme på gården i Nr. Nissum, dels på rejser. Vi får et udmærket billede af jysk bondeliv, ikke særlig særpræget,

men livlig skildret. Som kildeskrift vil bogen blive benyttet fremover; men det havde netop af den grund været hensigtsmæssigt, om det i højere grad fremgik af udgaven, hvad der er Jens Sandholms ord, og hvad der er udgiverens kommentarer og referater af optegnelserne.

V. D.

H. P. Hansen: Spind og Bind. (Munksgaards forlag).

Den værdifulde bog om Midtjyllands husflid nævnes her, fordi den indeholder adskilligt af personalhistorisk interesse, skønt den i anlæg og grundsyn snarere bør regnes til folkemindelitteraturen. En væsentlig del af den beskæftiger sig med de omrejsende hosekræmmere, af hvem der gives en samling biografier. Også til uldhandelens historie finder man flere bidrag. For en mere indgående vurdering henvises iøvrigt til »Sprog og Kultur«, bd. 17, s. 61 f.

H. S.

Holger Willadsen: Bryndum-Vester Nebel. (Esbjerg 1947), ill., 246 s., kr. 15,—.

I de første godt hundrede sider samler fremstillingen sig om selve Bryndum sogn (Ribe a., Skast h.); en god part heraf er aftryk af udskiftningsdokumenter vedrørende byerne Bryndum, Giesing, Kjærsing, Astrup; dokumenterne er taget med i hele deres udstrækning med hele det tunge formular-apparat, og forf. har undladt at knytte mere end ganske korte bemærkninger til dem, ligesom de topografiske småstykker om de øvrige bebyggelser i sognet er lidet fyldige. Hertil kan føjes, at nogle billedunderskrifter for ikke-stedkendte er højst mangelfulde, f. ex. »Jens Maltesens Gaard«.

Den hist.-topografiske beskrivelse slutter med en skildring af kirken og præsterne. Det er beklageligt, at forf. ikke har fået mere ud af kirken; iflg. Trap: Danmark er det en overordentlig interessant bygning, som fortjente en smuk og indgående monografi, her er kun tilfældige brud-